

Ostu formalitātes

Publicēts: 22.09.2022.

Atjaunināts: 17.01.2023.

Ministru kabineta 2012.gada 15.maija noteikumi [Nr.339 „Noteikumi par ostu formalitātēm”](#) (turpmāk – MK noteikumi Nr.339) nosaka kārtību, kādā notiek ar kuģu ienākšanu ostā un izešanu no tās saistīto formalitāšu kārtošana.

Starptautiskajā jūras satiksmē iesaistītie kuģi, ienākot un izejot no ostas, Valsts ieņēmumu dienesta muitas iestādei iesniedz šādus 1965.gada Konvencijā par starptautiskās jūras satiksmes atvieglošanu (FAL konvencija) noteiktos dokumentus (FAL dokumenti):

Ienākot ostā

- vispārējo deklarāciju (FAL 1.veidlapa);
- kuģa manifestu par visu kravu, kas atrodas uz kuģa;
- kuģa krājumu deklarāciju (FAL 3.veidlapa);
- apkalpes mantu deklarāciju (FAL 4.veidlapa);
- apkalpes sarakstu (FAL 5.veidlapa);
- pasažieru sarakstu (FAL 6. veidlapa) - ja uz kuģa ir pasažieri.

Izejot no ostas

- vispārējo deklarāciju (FAL 1.veidlapa);
- kuģa manifestu par visu kravu, kas atrodas uz kuģa;
- kuģa krājumu deklarāciju (FAL 3.veidlapa) - ja pēc kuģa atrašanās ostā tajā veiktas izmaiņas;
- apkalpes sarakstu (FAL 5.veidlapa) - ja pēc kuģa atrašanās ostā tajā veiktas izmaiņas;
- pasažieru sarakstu (FAL 6. veidlapa) - ja uz kuģa ir pasažieri.

Visus minētos FAL dokumentus visiem kuģiem noformē Starptautiskajā kravu loģistikas un ostu informācijas sistēmā (SKLOIS).

MK noteikumu Nr.339 9.nodaļa nosaka speciālās prasības kuģiem, uz kuriem atrodas preces, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā ir pakļautas muitas kontrolei. Pirms preču vai tukšo konteineru izkraušanas no kuģa un pirms preču iekraušanas kuģī šo preču īpašnieks, valdītājs vai to pilnvarota persona elektroniski, izmantojot SKLOIS, muitas iestādei iesniedz iesniegumu preču un tukšo konteineru izkraušanas un iekraušanas atļaujas saņemšanai.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.339 107.8. un 108.7.apakšpunktu iesniegumā preču izkraušanas/iekraušanas atļaujas saņemšanai obligāta prasība ir preču izkraušanas/iekraušanas ostas un piestātnes norādīšana. Iesniegumā preču izkraušanas/iekraušanas atļaujas saņemšanai iekļauj preces, kurām ir viena (kopīga) piestātne. Nav pieļaujams, ka iesniegumā preču izkraušanas/iekraušanas atļaujas saņemšanai ir norādītas preces, kuras paredzēts izkraut/iekraut dažādās piestātnēs, piemēram, dažādās brīvajās zonās, pagaidu uzglabāšanas vietās, muitas noliktavās.

Lai paātrinātu kravu muietošanas un dokumentu apstrādes procesu, gadījumos, kad piestātne nav brīvajā zonā, iesniegumā preču

izkraušanas/iekraušanas atļaujas saņemšanai, ailē "Muitas reference", norāda Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS) secīgi noformētās muitas deklarācijas numuru, piemēram, pagaidu uzglabāšanas deklarācijas numuru.

Ministru kabineta 2022.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.244 "Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 15.maija noteikumos Nr.339 "Noteikumi par ostu formalitātēm"" 1.2. un 1.5. apakšpunkts no 2022.gada 1.jūlija nosaka prasību par preču kombinētās nomenklatūras koda (HS kods) norādīšanu, iesniedzot SKLOIS iesniegumu preču un tukšo konteineru izkraušanas un iekraušanas atļaujas saņemšanai. SKLOIS ir izstrādāts praktisks risinājums, kas pieļauj arī daļēju HS koda ievadi (pirmos 4 no 8 cipariem).

Lai SKLOIS varētu iesniegt iesniegumu preču un tukšo konteineru izkraušanas un iekraušanas atļaujas saņemšanai, obligāti jānorāda preču HS kods. Gadījumos, kuros preču HS kods sākotnēji nebūs pieejams, vispārīga preču apraksta līmenī (preču HS koda pirmie 4 cipari) kods jānosaka patstāvīgi, vadoties no pieejamā un deklarējamā preču nosaukuma un apraksta. SKLOIS ir pieejama Starptautiskās Harmonizētās preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmas (HS) kodu izvēlne.

MK noteikumu Nr.339 72.2.5.1., 72.2.5.2., 107.5. un 107.6. apakšpunktā ir noteikta obligāta prasība par preču nosūtītāja/saņēmēja norādīšanu SKLOIS, iesniedzot kuģa manifestu un iesniegumu preču un tukšo konteineru izkraušanas un iekraušanas atļaujas saņemšanai.

Iesniedzot SKLOIS kuģa manifestu un iesniegumu preču un tukšo konteineru izkraušanas un iekraušanas atļaujas saņemšanai, ir jānorāda vismaz minimālā informācija: preču nosūtītāja/saņēmēja nosaukums, juridiskā adrese, valsts, ja pieejams – EORI numurs, e-pasta adrese, tālruņa numurs. Par faktisko preču nosūtītāju/saņēmēju iesniedz datus tādā apjomā, kādi tie ir pieejami.

Preču muitas statuss

Ostā ievestajām un no ostas teritorijas izvedamajām kravām Savienības preču muitas statusa pierādīšana ir nepieciešama, ja kuģis nav regulārā jūras pārvadājuma pakalpojuma sniedzējs.

Neskarot citus Savienības preču muitas statusa apliecinājuma veidus (piemēram, T2L vai statusa apliecinājums, noformējot rēķinu vai pārvadājuma dokumentu), preču muitas statuss ir pierādāms ar kuģošanas sabiedrības manifestu, kur katram sūtījumam ir attiecīgs ieraksts par preču statusu:

burts "C" ("T2L" ekvivalents) – tādām precēm, kuru Savienības preču statusu iespējams pierādīt;

burts "F" ("T2LF" ekvivalents) – tādām precēm, kuru Savienības preču statusu iespējams pierādīt un kuru izcelsme ir tādā Savienības muitas teritorijas daļā, kam nepiemēro Direktīvas 2006/112/EK noteikumus, vai ko sūta uz šādu Savienības muitas teritorijas daļu;

burts "N" – visām pārējām precēm (ārpus Savienības preces).

Ja preču muitas statusu pierāda ar kuģošanas sabiedrības manifestu, tam ir jābūt kompetentās muitas iestādes (nosūtītāja muitas iestāde) apstiprinātam. Apstiprinājums nav nepieciešams, ja manifestu ir izdevusi persona, kura ir saņēmusi atļauju apliecināt kuģošanas sabiedrības manifestu bez prasības to uzrādīt kompetentajai muitas iestādei apstiprinājuma saņemšanai. Minēto atļauju izsniedz tikai pēc tam, kad tā saskaņota starp nosūtītāja un saņēmēja valsts muitas administrācijām.

Ja konteinerā atrodas gan Savienības, gan ārpus Savienības preces, kuģa manifestā katrai precei ir jābūt attiecīgam ierakstam par preču statusu ("C" vai "N").

Datu apmaiņa starp EMDAS un SKLOIS izvešanas procedūru noformēšanai

Satiksmes ministrija sadarbībā ar VID Muitas pārvaldi ir ieviesusi EMDAS datu apmaiņu ar SKLOIS, tādējādi paātrinot eksporta formalitāšu kārtības procesu kravām, kas tiek izvestas ar jūras transportu. Tehniskais risinājums nodrošina automatizētu lekraušanas paziņojuma pieņemšanu SKLOIS, eksporta lerašanās paziņojuma pieņemšanu EMDAS un eksporta deklarāciju noslēgšanu.

Lai automatizācija darbotos, ir jāievēro sekojošais:

formējot izvešanu kuģu ģenerālkravām, noformēto EMDAS eksporta deklarāciju, izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, reeksporta paziņojumu vai eksporta manifestu MRN jāpaziņo kuģa aģentam;

kuģa aģents, formējot SKLOIS lekraušanas paziņojumu, norāda attiecīgos eksporta deklarāciju, izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, reeksporta paziņojumu vai eksporta manifestu MRN;

formējot izvešanu kuģu beramkravām, eksporta deklarācija, izvešanas kopsavilkuma deklarācija, reeksporta paziņojums vai eksporta manifests tiek sagatavots pēc lekraušanas paziņojuma pieņemšanas SKLOIS;

formējot SKLOIS kuģa manifestu, jānorāda eksporta deklarāciju, izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, reeksporta paziņojumu vai eksporta manifesta MRN;

aizpildot kuģa kravas datus SKLOIS, svars jānorāda kilogramos.

Ja minētie nosacījumi tiek izpildīti, EMDAS – SKLOIS risinājums veic automatizētās darbības izvešanas procedūras noformēšanai.

Dokumentu iesniegšana muitas iestādei SKLOIS darbības pārtraukuma gadījumā

Gadījumos, kad no SKLOIS palīdzības dienesta helpdesk@sklois.lv ir saņemts paziņojums par SKLOIS nepieejamību, līdz sistēmas darbības atjaunošanas brīdim var tikt izmantots atkāpšanās kārtības viens no dokumentu iesniegšanas veidiem (norādīti prioritārā secībā).

Dokumentus iesniedz uzraudzības muitas iestādē, kuras kompetencē ir vieta, kur preces tiek uzrādītas:

[Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā \(EDS\)](#) izvēlas *Sarakste ar VID*, *Rakstīt jaunu vēstuli* un sadaļā *Kategorija* norāda attiecīgo adresātu – muitas kontroles punktu;

ja nedarbojas EDS, ar drošu elektronisko parakstu parakstītus dokumentus nosūta muitas kontroles punktam pa e-pastu: Rīgas brīvoostas MKP - mkp.0210@vid.gov.lv, Ventspils ostas MKP - mkp.0311@vid.gov.lv, Liepājas ostas MKP - mkp.0411@vid.gov.lv;

muitas kontroles punktā klātienē.

Pēc SKLOIS darbības atjaunošanas jānodrošina atkāpšanās kārtības laikā iesniegto dokumentu noformēšana un iesniegšana SKLOIS.

VSIA "Latvijas Jūras administrācija", Trijādības iela 5, Rīga, LV-1048, lja@lja.lv

Mājaslapas sadaļa par SKLOIS - <https://www.lja.lv/SKLOIS>

Jautājumos par sistēmas lietošanu sazināties ar SKLOIS uzturēšanas daļu: tālruņa numurs - [+371 67062120](tel:+37167062120); e-pasta adrese - helpdesk@sklois.lv

Jautājumos par lietošanas līguma slēgšanu sazināties ar SKLOIS juriskonsultu, tālruņa numurs: [+371 67062127](tel:+37167062127)

<https://www.vid.gov.lv/lv/ostu-formalitates>